

NOI REGLEMENTĂRI PRIVIND VÂNZAREA SPECIALĂ DE BUNURI, ÎN CONDIȚIILE O.U.G NR. 140/2021

Lect. univ. dr. Camelia SPASICI

Abstract

The sale is the most complex special contract, and the sale of consumption – the most used by consumers.

In this context, product sales relationships between professionals and consumers have benefited from several regulations in recent decades.

The last normative act, in the field, is O.U.G. nr. 140/2021 on certain aspects of contracts for the sale of goods.

The emergency ordinance establishes the legal framework of the sales concluded between the seller and the consumer, with special reference to the conformity of the goods, the corrective measures in case of non-conformity, as well as the commercial guarantees necessary for the proper functioning of the internal market.

The study analyzes in principle, the peculiarities of the sale regulated by the special law, with frequent references to the common law in the field, but also to the legal regime previously established (Law no. 449/2003, in force for about 14 years).

The work is structured in four sections: "Sale of consumption – variety of common law sale. Regulation", "Object of special sale of goods", "Seller's liability" and "Commercial guarantees".

Keywords: contract of sale, professional and consumer, compliance of goods, remedies, commercial guarantees.

Legislație relevantă: Codul civil: art. 1166 și urm., art. 1650 și urm., O.U.G. nr. 140/2021

A. Vânzarea de consumație - varietate a vânzării de drept comun. Reglementare

Potrivit art. 1650 alin. (1) C. civ. (dreptul comun în materia vânzării), „Vânzarea este contractul prin care vânzătorul transmite sau, după caz, se obligă să transmită cumpărătorului proprietatea unui bun în schimbul unui preț pe care cumpărătorul se obligă să îl plătească”.

a) *Varietățile (felurile) vânzării* sunt *contracte de vânzare particularizate* de dispozițiile speciale ale Codului civil sau a altor acte normative, în materie¹.

Codul civil reglementează următoarele varietăți ale contractului de vânzare: vânzarea bunurilor imobile, vânzarea terenurilor forestiere, vânzarea moștenirii, vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății și vânzarea cu opțiune de răscumpărare (art. 1741-1762 C. civ.).

Potrivit art. 1177 C. civ., Contractul încheiat cu consumatorii este *supus legilor speciale* și în completare regulilor generale contractuale (art. 1166 și urm. C. civ.).

În consecință, vânzarea de consumație este pe fond o „vânzare” (art. 1650 și urm. C. civ.), dar care prezintă particularități impuse de dispozițiile speciale ale dreptului consumației².

Ca *varietate*, vânzarea de consumație beneficiază de reglementări speciale în ceea ce privește interdicțiile de contractare, dreptul cumpărătorului de retragere, garanția pentru buna funcționare a produselor vândute etc.

Principalul act normativ de reglementare³ a vânzării de consumație este O.U.G. nr. 140/2021 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri (în vigoare de la 1 ianuarie 2022).

Adoptarea O.U.G nr. 140/2021⁴ (denumită, în continuare, Ordonanță) a fost determinată de *evoluția tehnologică actuală* care a condus la o piață din ce în ce mai mare a bunurilor care încorporează conținut digital sau servicii digitale sau sunt interconectate cu acestea, la numărul tot mai mare de astfel de dispozitive și creșterea rapidă a ratei de adoptare a acestora de către consumatori.

Concret, prin Ordonanță se stabilește cadrul legal privind contractele de vânzare încheiate între vânzător și consumator, în special norme privind conformitatea bunurilor, măsurile corective în caz de neconformitate, modalitățile de punere în aplicare a respectivelor măsuri corective, precum și garanțiile comerciale în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și a bunei funcționări a pieței interne.

O.U.G nr. 140/2021 a abrogat reglementarea anterioară, în materie, a Legii nr. 449/2003 privind vânzare produselor și garanțiile asociate acestora⁵.

¹ Vezi și Fr. Deak, *Tratat de drept civil. Contracte speciale*, Ed. Actami, București, 1999, p. 107; L. Stănculescu, *Dreptul contractelor civile. Doctrină și jurisprudență*, Ed. Hamangiu, București, 2017, pp. 196-197; T. Prescure, *Curs de contracte civile*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 87 și urm.

² Vezi și G. Văsii, *Contractul civil versus contractul de consumație*, Ed. Rosetti, București, 2022, pp. 276-277.

³ Alte acte normative cu dispoziții incidente, în materie, sunt: Legea nr. 296/2004 (Codul consumului); O.G. nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață; O.G. nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor.

⁴ O.U.G. nr. 140/2021 transpune în plan național Directiva (UE) 2019/771 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri și a intrat în vigoare la 01.01.2022.

⁵ Legea nr. 449/2003 (azi abrogată) a fost publicată în M. Of. nr. 812 din 18 noiembrie 2003 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2007.

b) *Domeniu de aplicare*. Ca regulă generală, potrivit art. 3 alin. (1), ordonanța se aplică *contractelor de vânzare încheiate între un consumator și vânzător*.

Sunt subiecte definite ale ordonanței, consumatorul, vânzătorului și producătorul.

Consumatorul poate fi orice persoană fizică care, în legătură cu contractele reglementate de Ordonanță de urgență, acționează în scopuri care se află în afara activității comerciale, industriale, artizanale sau profesionale a persoanei respective [art. 2 alin. (4) din Ordonanță]⁶.

Vânzătorul poate fi orice persoană fizică sau juridică, *indiferent dacă este publică sau privată*, care acționează, inclusiv prin intermediul unei alte persoane care acționează în numele respectivei persoane fizice sau juridice sau în contul acesteia, în scopuri ce țin de activitatea comercială, industrială, artizanală sau profesională a persoanei respective [art. 2 alin. (18) din Ordonanță]⁷.

Producătorul este fabricantul bunurilor, importatorul bunurilor în Uniunea Europeană sau orice persoană care se prezintă ca fiind fabricantul sau importatorul, aplicându-și denumirea, marca sau alt semn distinctiv pe bunurile în cauză [art. 2 alin. (15) din Ordonanță].

În înțelesul ordonanței, *contractul de vânzare* este orice contract în temeiul căruia vânzătorul transferă sau se angajează să transfere unui consumator proprietatea asupra unor bunuri, iar consumatorul plătește sau se angajează să plătească prețul acestora.

Sunt *asimilate vânzărilor* și contractele dintre un consumator și un vânzător pentru *furnizarea de bunuri* care urmează să fie fabricate sau produse [art. 3 alin. (2) din Ordonanță].

Ca excepție, dispozițiile ordonanței *nu se aplică* contractelor privind furnizarea de conținut digital sau de servicii digitale [art. 3 alin. (2) din Ordonanță]⁸.

Totuși, dispozițiile ordonanței *se aplică* contractelor cu conținutului digital sau serviciilor digitale care sunt *încorporate în bunuri sau interconectate* și care sunt *furnizate împreună cu bunurile care fac obiectul contractului de vânzare*, indiferent dacă

⁶ Potrivit reglementării anterioare a art. 2 lit. a) din Legea nr. 449/2003 (azi abrogată), consumatorul este o persoană fizică sau *grup de persoane fizice constituite în asociații*, care, în cadrul contractelor intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale.

⁷ Potrivit reglementării anterioare a art. 2 lit. c) din Legea nr. 449/2003, vânzătorul este persoana fizică sau juridică autorizată care, în cadrul activității sale, comercializează produse în condițiile unui contract încheiat cu consumatorul.

⁸ Precizăm că reglementarea contractelor încheiate între comercianți și consumatori, ce au ca obiect principal *furnizarea de conținut digital sau de servicii digitale* este asigurată de un *act normativ separat*, respectiv O.G. nr. 141/2021 privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (în vigoare de la 9 ianuarie 2022).

conținutul digital sau serviciul digital⁹ respectiv este furnizat de către vânzător sau de către un terț [art. 3 alin. (4) din Ordonanță].

Atunci când există îndoieli că furnizarea unui conținut digital sau a unui serviciu digital încorporat sau interconectat face sau nu parte din contractul de vânzare, conținutul digital sau *serviciul digital se prezumă a fi acoperit* de contractul de vânzare [art. 3 alin. (5) din Ordonanță].

De asemenea, dispozițiile ordonanței *nu se aplică*:

- suportului material care servește exclusiv ca suport al conținutului digital;
- bunului vândut prin executare silită sau în alt mod, ca efect al legii;
- vânzării de bunuri de ocazie, la licitații publice.

c) *Definiții*. În cuprinsul art. 2 din Ordonanță sunt definiți și alți termenii precum:

- „conținut digital”: date produse și furnizate în format digital;

- „durabilitate”: capacitatea bunurilor de a-și menține funcțiile și performanța necesare în cursul utilizării normale;

- „durata medie de utilizare”: intervalul de timp, stabilit în documente tehnice normative sau declarat de către producător ori convenit între părți, în cadrul căruia produsele de folosință îndelungată trebuie să își mențină caracteristicile funcționale, dacă au fost respectate condițiile de transport, manipulare, depozitare și exploatare (conform art. 2 pct. 20 din O.G. nr. 21/1992);

- „fără costuri”: fără costurile necesare suportate pentru a aduce bunurile în conformitate, în special costul expedierii prin poștă, al transportului, al forței de muncă sau al materialelor;

- „funcționalitate”: capacitatea bunurilor de a-și îndeplini funcțiile, având în vedere scopul lor;

- „interoperabilitate”: capacitatea bunurilor de a funcționa cu componente hardware sau software diferite de cele care sunt utilizate în mod normal pentru bunurile de același tip;

- „licitație publică”: metoda de vânzare prin care vânzătorul oferă bunuri sau servicii consumatorilor care participă sau au posibilitatea de a participa în persoană la licitație, prin intermediul unei proceduri de licitare transparentă, concurențială, condusă de un adjudecător și în care ofertantul câștigător are obligația să achiziționeze bunurile sau serviciile;

- „suport durabil”: orice instrument care permite consumatorului sau vânzătorului să stocheze informații care îi sunt adresate personal, într-un mod accesibil pentru referințe ulterioare, pentru o perioadă adecvată la scopul informațiilor și care permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.

⁹ Potrivit art. 2 alin. (16) din ordonanță „serviciu digital” este cel puțin unul, dintre următoarele două servicii: un serviciu care permite consumatorului *crearea, prelucrarea, stocarea sau accesarea* datelor în format digital sau un serviciu care permite *schimbul de date* în format digital încărcate sau create de consumator sau de alți utilizatori ai serviciului respectiv sau orice altă interacțiune cu aceste date.

A. Obiectul vânzării speciale de bunuri

În accepțiunea dreptului comun (art. 1225 C. civ.), „obiectul contractului îl reprezintă *operațiunea juridică*, precum vânzarea, locațiunea, împrumutul și altele asemenea, convenită de părți, astfel cum aceasta reiese din ansamblul drepturilor și obligațiilor contractuale”¹⁰.

În contractul de vânzare, *obiectul prestațiilor părților este dublu*.

Obligația principală a vânzătorului are ca obiect predarea *bunului*, iar obligația cumpărătorului plata *prețului*¹¹.

Bunul vândut trebuie să îndeplinească următoarele cerințe: bunul trebuie să fie posibil; bunul trebuie să existe sau să poată exista; bunul trebuie să fie în circuitul civil; bunul trebuie să fie determinat sau determinabil; bunul trebuie să fie proprietatea vânzătorului.

Prețul este suma de bani care reprezintă echivalentul datorat de cumpărător în schimbul lucrului transmis de vânzător (art. 1660 C. civ.)¹².

Ca element esențial de validitate a vânzării, prețul trebuie să întrunească următoarele *condiții*: să fie stabilit în bani, să fie determinat sau determinabil și să fie sincer și serios.

a) În contextul dispozițiilor speciale, potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanță, pot fi bunuri ale vânzării¹³:

- orice *obiect corporal mobil*;

- *apa, gazul și energia electrică* (atunci când sunt puse în vânzare în volum limitat sau în cantitate fixă);

- bunuri *cu elemente digitale*;

„Bunurile cu elemente digitale” sunt obiecte corporale mobile care *încorporează un conținut digital sau un serviciu digital sau este interconectat* cu acestea, astfel încât, în absența respectivului conținut digital sau serviciu digital, acestea nu și-ar putea îndeplini funcțiile [art. 2 alin. (2) din Ordonanță]¹⁴.

¹⁰ Cu privire la obiectul actului juridic civil, vezi și O. Ungureanu, *Drept civil. Introducere*, Ed. Rosetti, București, 2005, p. 151; V. Slavu, *Drept civil. Teoria generală. Subiectele de drept civil*, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 134; C.T. Ungureanu, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, București, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 155.

¹¹ Potrivit doctrinei, „prestațiile la care se angajează părțile nu înseamnă nimic altceva decât *acțiunile sau inacțiunile* de care sunt ținute părțile (conduita părților)”; vezi G. Boroi, C.A. Angheliescu, *Curs de drept civil. Partea generală*, Ed. Hamangiu, București, 2011, p. 73.

¹² Obiectul contractului: „realitatea operațiunii contractuale”; vezi Fr. Terre, Ph. Simler, Yv. Lequette, *Droit civil. Les obligations*, Dalloz, 2013, p. 336.

¹³ Potrivit reglementării anterioare, obiectul material al vânzării poartă denumirea de „produs”. Produsul este un bun material mobil a cărui destinație finală este consumul sau utilizarea individuală ori colectivă (inclusiv cele executate la comandă). Sunt asimilate produselor și bunurile care vor fi achiziționate pe baza unui contract de vânzare de produse ce urmează a fi fabricate sau prelucrate (art. 4 din Legea nr. 449/2003).

¹⁴ Prin „compatibilitate” se înțelege capacitatea bunurilor de a funcționa cu componente hardware sau software cu care sunt utilizate în mod normal bunurile de același tip, fără a fi necesară conversia bunurilor sau a componentelor hardware sau software [art. 2 alin. (3) din Ordonanță].

b) *Conformitatea bunurilor*. Bunurile livrate consumatorului trebuie să îndeplinească cerințele ordonanței cuprinse în contract¹⁵.

Cerințele de conformitate sunt de două feluri: subiective și obiective.

Cerințe subiective pentru conformitatea bunurilor (art. 5 din Ordonanță):

- bunurile *respectă descrierea, tipul, cantitatea și calitatea și dețin funcționalitatea, compatibilitatea, interoperabilitatea și alte caracteristici prevăzute în contractul de vânzare;*

- bunurile *corespund scopului special* pentru care consumatorul le solicită, pe care consumatorul l-a adus la cunoștința vânzătorului cel târziu în momentul încheierii contractului de vânzare și pe care vânzătorul l-a acceptat;

- bunurile sunt *livrate împreună cu toate accesoriile și cu toate instrucțiunile*, inclusiv de instalare, prevăzute în contractul de vânzare;

- bunurile sunt *furnizate cu actualizări* conform dispozițiilor contractului de vânzare¹⁶.

Cerințe obiective pentru conformitatea bunurilor (art. 6 din Ordonanță):

- bunurile *corespund scopurilor* pentru care s-ar utiliza în mod normal bunuri de același tip, ținând seama, dacă este cazul, de prevederile legale în vigoare, de standarde tehnice sau, în absența unor astfel de standarde tehnice, de coduri de conduită aplicabile în domeniu și specifice sectorului;

- bunurile *posedă calitatea și corespund descrierii* unei mostre sau unui model pe care vânzătorul l-a pus la dispoziția consumatorului înainte de încheierea contractului;

- bunurile sunt *livrate împreună cu accesoriile*, inclusiv ambalajul, instrucțiunile de instalare sau alte instrucțiuni pe care consumatorul se poate aștepta în mod rezonabil să le primească;

- bunurile *respectă cantitatea și dețin calitățile și alte caracteristici*, inclusiv în materie de durabilitate, funcționalitate, compatibilitate și securitate, care sunt normale pentru bunurile de același tip și la care consumatorul se poate aștepta în mod rezonabil, având în vedere natura bunurilor și ținând seama de orice declarație publică făcută de vânzător sau în numele acestuia sau de alte persoane situate în etapele anterioare ale lanțului de tranzații, inclusiv de către producător mai ales în anunțuri publicitare sau pe etichetă.

Totuși, în cazul de mai sus, vânzătorul nu este ținut să respecte declarațiile publice, atunci când demonstrează existența a cel puțin uneia din următoarele situații:

¹⁵ Pentru comparație cu cerințele de conformitate, în dispozițiile Legii nr. 449/2003, vezi A.N. Gheorghe, C. Spasici, D.S. Arjoca, *Dreptul consumației*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 2017-2018.

¹⁶ Potrivit actului normativ anterior, nu sunt asimilate „produselor”: bunurile vândute în urma confiscărilor, bunurile vândute în cadrul procedurii de executare silită; bunurile vândute pe baza unui alt act emis de autoritățile judecătorești, apa și gazele care nu sunt ambalate într-un volum limitat sau într-o cantitate fixă și energia electrică [art. 2 lit. b) din Legea nr. 449/2003].

- nu cunoștea și nu ar fi putut, în mod rezonabil, să cunoască declarația publică în cauză;

- până la momentul încheierii contractului, declarația publică a fost rectificată în același mod sau într-un mod similar celui în care a fost făcută; sau

- decizia de a achiziționa bunurile nu ar fi putut fi influențată de declarația publică [art. 6 alin. (2) din Ordonanță].

În cazul *bunurilor cu elemente digitale*, vânzătorul trebuie să se asigure consumatorului o corectă informare cu privire la actualizări și faptul că îi sunt furnizate actualizări, inclusiv actualizări de securitate, care sunt necesare pentru a menține conformitatea acelor bunuri pe parcursul uneia din următoarele perioade:

- în care consumatorul se poate aștepta în mod rezonabil la aceasta, având în vedere tipul și scopul bunurilor și al elementelor digitale și ținând seama de circumstanțele și natura contractului, atunci când contractul de vânzare prevede un singur act de furnizare a conținutului digital sau a serviciului digital;

- în situația în care contractul de vânzare prevede furnizarea continuă a conținutului digital sau a serviciului digital pe parcursul unei anumite perioade.

În schimb, în cazul în care consumatorul nu instalează, într-un termen rezonabil, actualizările furnizate, *vânzătorul nu răspunde pentru nicio neconformitate cauzată exclusiv de lipsa actualizării relevante, cu două condiții:*

- vânzătorul a informat consumatorul cu privire la disponibilitatea actualizării și la consecințele neinstalării acesteia de către consumator;

- neinstalarea sau instalarea incorectă a actualizării de către consumator nu a fost cauzată de existența unor deficiențe în instrucțiunile de instalare furnizate consumatorului [art. 6 alin. (4) din Ordonanță].

De precizat că, *nu se consideră că există o neconformitate* situația în care, la momentul încheierii contractului de vânzare:

- vânzătorul a informat consumatorul, în mod explicit, că o anumită caracteristică a bunurilor nu corespunde cerințelor obiective de conformitate, iar

- consumatorul a acceptat în mod expres și separat acest lucru la momentul încheierii contractului de vânzare [art. 6 alin. (5) din Ordonanță]¹⁷.

c) *Neconformitatea datorată instalării incorecte a bunurilor*. Potrivit art. 7 din Ordonanță, orice neconformitate cauzată de instalarea incorectă a bunurilor este considerată ca reprezentând o *neconformitate a bunurilor*, în una din următoarele situații:

- instalarea face parte din contractul de vânzare și a fost realizată de vânzător sau sub răspunderea vânzătorului;

¹⁷ Potrivit reglementării anterioare, nu se consideră a fi lipsă de conformitate dacă în momentul încheierii contractului de vânzare consumatorul a cunoscut sau nu putea, în mod rezonabil, să nu cunoască această lipsă de conformitate ori dacă lipsa de conformitate își are originea în materialele furnizate de consumator (art. 6 din Legea nr. 449/2003).

- instalarea, destinată să fie realizată de consumator, a fost realizată de acesta și instalarea incorectă s-a datorat unor deficiențe în instrucțiunile de instalare furnizate de vânzător sau, în cazul bunurilor cu elemente digitale, de către vânzătorul sau furnizorul conținutului digital sau al serviciului digital¹⁸.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Ordonanță, orice neconformitate (inclusiv a bunurilor cu elemente digitale) care este *constatată în termen de un an* de la data la care bunurile au fost livrate este *prezumată a fi existat deja în momentul livrării bunurilor*, până la proba contrarie sau cu excepția cazului în care această prezumție este incompatibilă cu natura bunurilor sau cu natura neconformității.

Sarcina probei cu privire la conformitatea conținutului digital sau a serviciului digital îi revine vânzătorului [art. 10 alin. (3) din Ordonanță].

B. Răspunderea vânzătorului

Potrivit art. 9 alin. (1) din Ordonanță, *vânzătorul răspunde pentru orice neconformitate* care există în momentul livrării bunurilor și care este constatată în termen de doi ani de la data respectivă¹⁹.

Atunci când, contractul de vânzare prevede furnizarea continuă de bunuri cu conținut digital pentru o anumită perioadă, vânzătorul răspunde de asemenea, pentru orice neconformitate a conținutului digital sau a serviciului digital.

În cazul de mai sus, răspunderea vânzătorului intervine în *termen de doi ani de la momentul livrării bunurilor* cu elemente digitale pentru produse cu durată medie de utilizare de până la cinci ani, respectiv în termen de cinci ani de la data respectivă pentru produse cu durată medie de utilizare de peste cinci ani (art. 9 pct. 3 din Ordonanță)²⁰.

Neconformitatea bunului vândut (inclusiv a bunurilor cu elemente digitale), constatată în termen de un an de la data la care bunurile au fost livrate, este *prezumată a fi existat în momentul livrării bunurilor*²¹.

¹⁸ Potrivit reglementării anterioare, orice lipsă a conformității rezultată dintr-o instalare incorectă a produselor va fi considerată echivalentă cu o lipsă a conformității produselor, dacă instalarea face parte din contractul de vânzare a produselor și produsele au fost instalate de vânzător sau pe răspunderea sa (art. 8 din Legea nr. 449/2003).

¹⁹ Răspunderea vânzătorului pentru neconformitate se aplică și bunurilor cu elemente digitale; vezi și G. Văsii, *op. cit.*, p. 282.

²⁰ Potrivit art. 9 alin. (1) din Ordonanță, în cazul produselor de ocazie, consumatorul și vânzătorul pot conveni o *perioadă de răspundere contractuală sau un termen de prescripție* mai scurtă, cu condiția ca acestea să aibă o durată de minimum un an de la data livrării bunului.

²¹ Potrivit reglementării anterioare, răspunderea vânzătorului este angajată dacă lipsa de conformitate apare într-un termen de 2 ani, calculat de la livrarea produsului (art. 16 din Lege). Pentru produsele a căror durată medie de utilizare este mai mică de 2 ani, termenul se reduce la această durată²¹. Consumatorul trebuie să informeze vânzătorul despre lipsa de conformitate în termen de două luni de la data la care a constatat-o (art. 17 din Legea nr. 449/2003).

În caz de neconformitate a bunurilor vândute, consumatorul are dreptul la următoarele trei *măsuri corective*: aducerea în conformitate a bunurilor, reducerea proporțională a prețului și încetarea contractului.

Consumatorii pot opta pentru o anumită măsură corectivă atunci când neconformitatea bunurilor este constatată la scurt timp după livrare, fără a depăși 30 de zile calendaristice (art. 11 pct. 7 din Ordonanță).

a) Potrivit art. 11 alin. (2) din Ordonanță, pentru ca bunurile să fie aduse în conformitate, consumatorul poate opta între reparație și înlocuire²².

Costurile disproporționate trebuie luate în considerare, cu toate circumstanțele, inclusiv: valoarea bunurilor; gravitatea neconformității sau posibilitatea executării măsurii corective de către consumator²³.

Vânzătorul poate refuza să aducă în conformitate bunurile dacă reparația sau înlocuirea este imposibilă sau i-ar impune costuri disproporționate, luând în considerare toate circumstanțele (art. 11 pct. 3 din Ordonanță).

Reducerea proporțională a prețului sau încetarea contractului poate fi cerută de cumpărătorul-consumator, în oricare din cele *patru cazuri*:

- vânzătorul nu a finalizat reparația sau înlocuirea bunului neconform (sau a refuzat să aducă în conformitate bunurile vândute);

- se constată o neconformitate, „în pofida eforturilor vânzătorului de a o remedia”;

- gravitatea neconformității justifică reducerea prețului sau încetarea imediată a contractului;

- vânzătorul a declarat că nu va aduce bunurile în conformitate într-un termen rezonabil sau fără inconveniente semnificative pentru consumator.

Consumatorul poate cere și *suspendarea plății* unei părți restante din prețul bunurilor sau a unei părți a acesteia, până în momentul în care vânzătorul își va fi îndeplinit toate obligațiile (art. 11 pct. 6 din Ordonanță).

La expirarea termenului prevăzut Ordonanță, consumatorii mai pot pretinde remedierea sau înlocuirea bunurilor care nu pot fi folosite în scopul pentru care au fost realizate ca urmare a unor *vicii ascunse* apărute în cadrul duratei medii de utilizare²⁴.

²² *Excepție face cazul în care măsura corectivă aleasă ar fi imposibilă sau, în comparație cu cealaltă măsură corectivă disponibilă, ar impune vânzătorului costuri disproporționate; vezi G. Vășii, op. cit (2022), p. 282.*

²³ Potrivit reglementării anterioare, consumatorul are dreptul de a solicita vânzătorului, în primul rând, repararea sau înlocuirea produsului, în fiecare caz fără plată, cu excepția situației în care măsura este imposibilă sau disproporționată. Prin reparare (în caz de lipsă de conformitate) se înțelege aducerea unui produs la conformitate cu contractul de vânzare (art. 2 lit. f) din Legea nr. 449/2003).

²⁴ Potrivit reglementării anterioare, clauzele contractuale încheiate între vânzător și consumator înainte ca lipsa de conformitate să fie cunoscută de consumator și comunicată vânzătorului, care limitează sau înlătură, direct ori indirect, drepturile consumatorului, *sunt nule de drept* (art. 22 din Legea nr. 449/2003).

b) Atunci când, dintre „măsurile corective” [art. 12 alin. (1) din Ordonanță], consumatorul alege aducerea în conformitate a bunurilor prin reparații sau înlocuirea bunurilor de către vânzător, acestea se efectuează cu respectarea următoarelor *condiții*:

- fără costuri;

- într-un termen rezonabil care nu poate depăși 15 zile calendaristice din momentul în care vânzătorul a fost informat de către consumator cu privire la neconformitate și care este stabilit de comun acord, în scris, între vânzător și consumator, luându-se în considerare natura și complexitatea bunurilor, natura și gravitatea neconformității și efortul necesar pentru finalizarea reparației sau înlocuirii;

- fără vreun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunurilor și de scopul pentru care consumatorul a solicitat bunurile în cauză.

În cazul în care neconformitatea urmează să fie remediată prin repararea sau înlocuirea bunurilor, *consumatorul trebuie să pună bunurile la dispoziția vânzătorului* [art. 12 alin. (2) din Ordonanță]²⁵.

Atunci când o reparație necesită demontarea bunurilor care au fost instalate într-un mod compatibil cu natura și cu destinația lor, înainte ca neconformitatea să fie constatată, sau în cazul în care bunurile respective urmează să fie înlocuite, obligația de a repara sau înlocui bunurile (a vânzătorului, s.n.) *include demontarea bunurilor neconforme și instalarea bunurilor de înlocuire sau a bunurilor reparate sau suportarea costurilor aferente demontării și instalării*.

Consumatorul nu este obligat să plătească pentru utilizarea normală a bunurilor înlocuite în perioada care a precedat înlocuirea acestora [art. 12 alin. (5) din Ordonanță].

În cazul în care neconformitatea este remediată prin reparație, termenele prevăzute de Ordonanță se prelungesc cu timpul de nefuncționare a bunului, din momentul la care a fost adusă la cunoștința vânzătorului lipsa de conformitate până la predarea efectivă a bunului în stare de utilizare normală către consumator.

Atunci când neconformitatea este remediată prin înlocuire, pentru bunurile care înlocuiesc bunurile neconforme, termenele de prescripție încep să curgă de la data înlocuirii (art. 12 pct. 7 din Ordonanță).

Atunci când s-a optat pentru *reducerea de preț* aceasta trebuie să fie proporțională cu diminuarea valorii bunurilor primite de consumator în comparație cu valoarea pe care bunurile ar avea-o dacă ar fi în conformitate (art. 13 din Ordonanță)²⁶.

²⁵ În acest caz, preluarea bunurilor înlocuite se face pe *cheltuiala vânzătorului*.

²⁶ Drept excepție, consumatorul nu poate cere încetarea contractului dacă neconformitatea este minoră. Sarcina probei cu privire la *caracterul minor al neconformității* îi revine vânzătorului [art. 11 alin. (5) din Ordonanță].

c) „Încetarea contractului” poate fi cerută de cumpărătorul-consumator.

Practic, cumpărătorul își poate exercita „dreptul de a obține încetarea contractului de vânzare printr-o declarație către vânzător” [art. 14 alin. (1) din Ordonanță].

Dacă au fost cumpărate mai multe bunuri iar neconformitatea se referă doar la unele dintre bunurile livrate, consumatorul poate obține încetarea contractului de vânzare în raport cu bunurile respective, precum și cu orice alte bunuri pe care consumatorul le-a achiziționat împreună cu bunurile neconforme.

Drept excepție, consumatorului i se poate pretinde, în mod rezonabil, să accepte să păstreze (numai) bunurile conforme.

Încetarea contractului de vânzare produce următoarele *efecte*:

- consumatorul trebuie să returneze vânzătorului bunurile (pe cheltuiala acestuia din urmă);

- vânzătorul trebuie să ramburseze consumatorului prețul plătit folosind aceleași modalități de plată ca și cele folosite de consumator pentru tranzacția inițială;

- vânzătorul trebuie să ramburseze consumatorului suma de bani încasată, folosind aceleași modalități de plată ca și cele folosite de consumator pentru tranzacția inițială (cu excepția cazului în care consumatorul a fost de acord cu o altă modalitate de plată și cu condiția de a nu cădea în sarcina consumatorului plata de comisioane în urma rambursării).

D. Garanții comerciale

Prin *garanție comercială* se înțelege orice angajament din partea garantului față de consumator, prevăzut în *certificatul de garanție sau în publicitatea* disponibilă în momentul sau înaintea încheierii contractului, în plus față de obligațiile legale care îi revin vânzătorului *referitoare la garanția de conformitate*, de a rambursa prețul plătit sau de a înlocui, a repara sau a întreține bunurile în orice mod, în cazul în care acestea nu corespund specificațiilor sau oricărei alte cerințe care nu este legată de conformitate [art. 2 alin. (1) din Ordonanță]²⁷.

Garantul bunurilor vândute consumatorilor este *vânzătorul sau producătorul* acestora.

Potrivit art. 15 alin. (1) din Ordonanță, orice garanție comercială dă naștere unei obligații juridice pentru garant în condițiile stabilite în certificatul de garanție comercială și în anunțurile publicitare asociate, disponibile în momentul sau anterior încheierii contractului.

²⁷ Potrivit reglementării anterioare, prin *garanție* se înțelege orice angajament asumat de vânzător sau producător față de consumator, fără solicitarea unor costuri suplimentare, de restituire a prețului plătit de consumator, de reparare sau de înlocuire a produsului cumpărat, dacă acesta nu corespunde condițiilor enunțate în declarațiile referitoare la garanție sau în publicitatea aferentă (art. 2 lit. e) din Legea nr. 449/2003).

În cazul în care un producător oferă consumatorului o garanție de durabilitate pentru anumite bunuri pentru o perioadă de timp anume, *producătorul răspunde direct față de consumator*, pe întreaga perioadă acoperită de garanția de durabilitate, pentru repararea sau înlocuirea bunurilor²⁸.

Producătorul îi poate oferi consumatorului condiții mai favorabile în certificatul de garanție comercială de durabilitate.

În cazul în care condițiile prevăzute în certificatul de garanție comercială sunt mai puțin avantajoase pentru consumator decât cele prevăzute în anunțurile publicitare asociate, garanția comercială dă naștere unei obligații juridice în condițiile stabilite în publicitatea privind garanția comercială²⁹.

Certificatul de garanție comercială este oferit consumatorului, pe un suport durabil, cel mai târziu în momentul livrării bunurilor.

Certificatul de garanție comercială conține următoarele *elemente*:

- o declarație clară prin care se indică faptul că consumatorul are dreptul la măsuri corective din partea vânzătorului, fără costuri, în caz de neconformitate a bunurilor și că măsurile corective respective nu sunt afectate de garanția comercială;

- numele și adresa garantului;

- procedura pe care trebuie să o urmeze consumatorul pentru a obține aducerea în aplicare a garanției comerciale;

- indicarea bunurilor cărora li se aplică garanția comercială;

- condițiile garanției comerciale.

Certificatul de garanție comercială trebuie redactat într-un limbaj simplu și inteligibil, în limba română (fără a exclude prezentarea acestuia și în alte limbi).

Atunci când neconformitatea este remediată prin reparație, perioada de timp prevăzută în *garanția comercială de durabilitate se prelungește cu timpul de nefuncționare a bunului*, din momentul la care a fost adusă la cunoștința garantului lipsa de conformitate până la predarea efectivă a bunului în stare de utilizare normală către consumator [art. 15 alin. (10) din Ordonanță].

În cazul în care neconformitatea este remediată prin înlocuire, pentru bunurile care înlocuiesc bunurile neconforme, perioada de timp prevăzută în garanția comercială de durabilitate *începe să curgă de la data înlocuirii*.

Reparațiile sau înlocuirile în perioada garanției comerciale se efectuează într-un termen rezonabil care nu poate depăși 15 zile calendaristice din momentul în care

²⁸ Pentru „raportul de forțe întreținut cu garanția legală imperativă (minimală) de conformitate”, vezi și J. Goicovici, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 267.

²⁹ Cu excepția cazului în care, înainte de încheierea contractului, anunțurile publicitare asociate au fost corectate în același mod sau într-un mod comparabil celui în care au fost făcute [art. 15 alin. (4) din ordonanță].

vânzătorul a fost informat de către consumator cu privire la neconformitate și care este stabilit de comun acord, în scris, între vânzător și consumator, luându-se în considerare natura și complexitatea bunurilor, natura și gravitatea neconformității și efortul necesar pentru finalizarea reparației sau înlocuirii [art. 15 alin. (12) din Ordonanță].

Dreptul la acțiune în regres. În cazul în care vânzătorul răspunde față de consumator pentru o neconformitate care rezultă dintr-un act sau o omisiune, inclusiv omisiunea de a oferi actualizări ale bunurilor care conțin elemente digitale a unei persoane în etapele anterioare ale lanțului de tranzacții, *vânzătorul are dreptul să solicite măsuri corective din partea persoanei sau a persoanelor cărora le revine răspunderea din lanțul de tranzacții* (art. 16 din Ordonanță)³⁰.

În concluzie, evoluția tehnologică actuală a pieței de desfacere a bunurilor, ce încorporează conținut digital sau servicii digitale sau sunt interconectate acestora, a determinat și creșterea rapidă a ratei de adoptare a acestora de către consumatori.

Noul act normativ stabilește cadrul legal al contractelor de vânzare încheiate între vânzători și consumatori, în special privind conformitatea bunurilor, măsurile corective în caz de neconformitate, modalitățile de punere în aplicare a respectivelor măsuri corective, precum și garanțiile comerciale în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și a bunei funcționări a pieței interne.

Analiza, frecventă, a noilor dispozițiilor (ale O.U.G. nr. 140/2021) comparativ cu cele anterioare (ale Legii nr. 449/2003), dă posibilitatea stabilirii regimurilor juridice diferite, pentru fiecare perioadă în parte.

Bibliografie

1. Boroi G., *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ed. Hamangiu, București, 2011;
2. Deak Fr., *Tratat de drept civil. Contracte speciale*, Ed. Actami, București, 1999;
3. Gheorghe A.N., Spasici C., Arjoca D.S., *Dreptul consumației*, Ed. Hamangiu, București, 2012;
4. Goicovici J., *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Ed. Hamangiu, București, 2022;
5. Prescure T., *Curs de contracte civile*, Ed. Hamangiu, București, 2012;

³⁰ Potrivit reglementării anterioare, atunci când vânzătorul este răspunzător față de consumator pentru lipsa de conformitate rezultată dintr-o acțiune sau dintr-o omisiune a producătorului ori a unui agent economic din același lanț contractual, vânzătorul are *dreptul de a se îndrepta împotriva celui responsabil de lipsa de conformitate* (art. 15 Legea nr. 449/2003).

6. Slavu V., *Drept civil. Teoria generală. Subiectele de drept civil*, Ed. Hamangiu, București, 2017;
7. Stănciulescu L., *Dreptul contractelor civile. Doctrină și jurisprudență*, Ed. Hamangiu, București, 2017;
8. Terre Fr., Simler Ph., Lequette Yv., *Droit civil. Les obligations*, Dalloz, Paris, 2013;
9. Ungureanu C.T., *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, București, Ed. Hamangiu, București, 2016.